

витрат змінними. Передавши функції встановлення та експлуатації комп'ютерної техніки зовнішнім субпідрядникам, підприємство може, зокрема, скоротити свої витрати на утримання власного персоналу, дослідити залежність між приростом обсягів діяльності та приростом витрат на обслуговування ІТ-обладнання; 5) можливості отримувати послуги у той момент, коли у підприємства виникає така потреба, наприклад, у разі непередбачених обставин, на період сезонного зростання обсягів виробництва чи при застосуванні системи постачання "точно в строк". У такий спосіб підприємство може скоротити витрати на утримання персоналу і обладнання, що використовується несистематично; 6) можливості залучення за контрактом висококваліфікованих фахівців для розв'язання певних проблем. Це дозволяє як знизити витрати на оплату праці штатних працівників, так і зменшити відрахування до пенсійного фонду і фондів соціального страхування; 7) підвищенню ефективності виконання бізнес-процесів, що передані на аутсорсинг, та вдосконаленню роботи інших внутрішніх структурних підрозділів підприємства на основі використання досвіду чи інформаційної бази аутсорсера, реалізації ініційованих ним заходів щодо поліпшення діяльності підприємства та формуванню внутрішньогосподарського конкурентного середовища [7].

Таким чином, на аутсорсинг ми передаємо весь допоміжний персонал (прибиральниці, слюсаря та ін.), при цьому маємо економію в результаті скорочення витрат, пов'язаних з фондом оплати праці, що дозволить вивільнити до 20 % витрат на оплату праці, зокрема відрахування на соціальні заходи й інші відрахування з фонду оплати праці. Ця економія дасть можливість поетапно оновити матеріально технічну базу і призведе до зниження витрат, що дозволить поліпшити ефективність діяльності підприємства.

Джерела та література:

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку №16 «Витрати» (зареєстровано в Міністерстві юстиції України від 19.01.2000р. за 27/4248)
2. «Звіт про фінансові результати ПАТ «Сімферопольський консервний завод ім. С. М. Кірова» за 2010-2012 рр.»
3. Грещак М. Г. Управління витратами: Навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. / М. Г. Грещак, О. С. Коцюба – КНЕУ, 2002. – 131с.
4. Турило А. М. Управління витратами підприємства Навч. посібник. / А. М. Турило, Ю. Б. Кравчук, А. А. Турило – К. : Центр навчальної літератури, 2006. – 120с.
5. Федель Г. Теорія виробництва і витрат/ Гюнтер Фендель; пер.з нім.під кер.наук ред. М. Г. Грещака. – К. : Таксон, 2000, – 520 с.
6. Череп А. В. Управління витратами суб'єктів господарювання. Ч. 1 : Монографія. / Череп А. В. –Х. : ВД «ІНЖЕК», 2006. – 368с.
7. Гавриленко К. Аутсорсинг як інструмент зниження витрат у системі стратегічного управління / Гавриленко К. // Актуальні проблеми економіки. – 2009. – С. 104-109.
8. Скригун Н. Л. Економічна сутність категорії витрат виробництва / Скригун Н. Л. // Формування ринкових відносин в Україні – 2007 —№4 – С. 6-13 .

Тужиліна С.О., Фролов В.І.

УДК 336.717.061.1

АКТУАЛЬНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ АКТИВАМИ КОМЕРЦІЙНИХ БАНКІВ

***Анотація.** У статті наведено визначення поняттям «активи комерційного банку» та «активні операції комерційного банку». Розглянуто основи управління активами комерційного банку в сучасних умовах. Проведено аналіз обсягів активних операцій комерційних банків України за 2010-2012 роки та зроблені відповідні висновки. Проаналізовано методику управління активами на прикладі ПАТ КБ «ПриватБанк», що є одним з провідних банків України. Виявлені основні проблеми та напрямки реформування ресурсної бази вітчизняних комерційних банків.*

***Ключові слова:** активи, активні операції, управління активами, комерційний банк.*

***Анотация.** В статье даны определение понятиям «активы коммерческого банка» и «активные операции коммерческого банка». Рассмотрены основы управления активами коммерческого банка в современных условиях. Произведен анализ объемов активных операций коммерческих банков Украины за 2010-2012 года и сделаны соответствующие выводы. Проанализирована методика управления активами ПАТ КБ «ПриватБанк», являющегося одним из ведущих банков Украины. Выявлены основные проблемы и направления реформирования ресурсной базы отечественных коммерческих банков.*

***Ключевые слова:** активы, активные операции, управление активами, коммерческий банк.*

***Summary.** This article provides definitions of such terms as «asset commercial bank» and «active operations of a commercial bank». It examines the basics of asset management of commercial bank in the present conditions of banks in Ukraine. The analysis of the volume of the active operations of commercial banks in Ukraine for 2010-2012 years and has drawn a conclusion according to the data. The article shows the main reasons for changes in the volume of the active operations of the banking system of Ukraine in recent years. Identified banks that are leaders in the industry. Analyzed the methods and principles of asset management on the example of Public Joint-Stock Company «PrivatBank», which is one of the leading banks in Ukraine. The analysis of the dynamics of the composition and structure of the active operations of the bank, as well as analysis of the loan portfolio. This is done with the purpose of finding profitable ways to improve the banking sector, based on the experience of successful banks. Also are revealed the main problems of the formation and direction of the reform of the resource base of domestic commercial banks. And thereafter examined the reasons of such a*

situation in the banking market at the moment. Conclusions are drawn with the current proposals for solving the existing problems in the commercial banks and the whole banking system of Ukraine.

Keywords: commercial bank assets, the active operations of a commercial bank, asset management, commercial bank.

Постановка проблеми. Банківська система відіграє важливу роль в сучасних умовах і подальшому розвитку економіки України. Тому, що банківська система пов'язана із усіма галузями народного господарства. Утриматись на ринку банківська установа може лише за наявності ефективного рівня управління активами, яке розглядається як один з найважливіших чинників підвищення стабільності, надійності, ліквідності та прибуткової діяльності комерційних банків. Велика кількість комерційних банків України внаслідок неефективного управління ресурсами зазнає фінансових труднощів. Тому проблема формування та ефективного управління активами банків залишається актуальною і вимагає подальшого дослідження.

Аналіз досліджень та публікацій останніх років. Проблема ефективного управління активами була розглянута як вітчизняними так і зарубіжними вченими. Проблема формування банківських ресурсів та їх впливу на економічний розвиток вивчався такими зарубіжними вченими як Х. Хокман, Е. Гілл, Дж. Хікс. Та в ринкових умовах України ці дослідження не завжди можна трансформувати, саме тому вивчення цієї проблеми отримало подальший розвиток у працях українських вчених – економістів А.М. Герасимович, О. В. Дзюблук, О.Д. Заруби, А.М. Мороза, М.І.Савлука, О.Я. Стойко, О.А. Кириченко та ін. Вченими, у цих працях, розглянута діяльність банківських фінансових інститутів щодо управління активами, розглянуті питання ресурсної політики комерційних банків, кредитної політики. Але ці дослідження не можуть дати в повній мірі відповіді на всі запитання та повне вирішення проблем в їх сучасному контексті. Слід зауважити також істотну роль, яку відіграє Базельський комітет з банківського нагляду в розробці і координації зазначених напрямів.

Метою дослідження даної статті є визначення основних проблем управління активами комерційного банку та розробка пропозицій щодо забезпечення їх достатньої доходності.

Постановка завдань. Для реалізації поставленої мети необхідно вирішити такі завдання:

- провести аналіз обсягів активних операцій в банківській системі України;
- проаналізувати ефективність управління активами у вітчизняних комерційних банках;
- виявити проблеми та пріоритетні напрями реформування ресурсної бази комерційних банків України.

Виклад основного матеріалу. Активи банку – це ресурси, які використовують для отримання прибутку при раціональному розподілі ризиків по окремих видах операцій і підтриманні ліквідності. Примноження активів банку здійснюється за рахунок проведення активних операцій: видача кредитів, інвестиційні операції та інші активні операції, що сприяють отриманню прибутку. У свою чергу, активні банківські операції – це фінансові операції з розміщення коштів із метою отримання доходів [2, с. 137].

Під управлінням активами розуміють розподіл на готівку, інвестиції, позики та інші активи. Особлива увага при розміщенні коштів приділяється інвестиціям у цінні папери і позиковим операціям, зокрема складу портфелів цінних паперів і непогашених позик [4, с. 159].

За сучасних умов розвитку банківської діяльності головне завдання полягає в пошуку реальних шляхів мінімізації ризиків та отримання достатніх прибутків для збереження коштів вкладників і підтримання життєдіяльності банку. Успішне вирішення цієї складної проблеми потребує використання багатьох методів, прийомів, систем та розробки нових підходів до управління активами банку.

Сьогодні домінує інтегрований підхід, який полягає в скоординованому управлінні фінансами банку, в процесі якого через узгодження управлінських рішень та досягнення певних пропорцій між активними і пасивними операціями досягається кілька цілей, таких як підвищення прибутку, зниження ризиків, аналіз і контроль ліквідності. Сучасні методи та принципи управління активами спрямовані насамперед на мінімізацію процентного ризику і кожен банк застосовує комплекс заходів, які більше підходять його політиці [5].

За даними НБУ обсяг загальних активів банків за 2012 рік зріс на 56 млрд грн, або майже на 5% до 1,3 трлн грн., порівняно з 2011 роком. У 2011 році зріс і обсяг коштів суб'єктів господарювання становив 16 млрд гривень, або 9%, порівняно з 2010 роком. Позитивним є те, що зростання активних операцій банків відбувався переважно в національній валюті. У трійку лідерів серед банків, які більше всіх наростили активні операції, входять «Ощадбанк», «Укресімбанк» і «Приватбанк» [6].

Лідером приросту активів протягом останніх років став «Приватбанк». Цей банк, також, є лідером з рентабельності активів, яка відображає ефективність управління активами [5]. Тому слід розглянути методику управління активами, саме на прикладі «Приватбанку». Для здійснення активних операцій банк використовує як залучені та запозичені, так і власні кошти [7]. Диверсифікація структури зобов'язань свідчить про здатність банку залучати кошти різних джерел фінансування. ПАТ КБ «ПриватБанк» проводив досить активну політику протягом останніх років. Це свідчить про зважене управління активами, хорошу репутацію банку на ринку та довіру його клієнтів (таблиця 1).

Таблиця 1. Динаміка складу та структури активів ПАТ КБ «ПриватБанк» за 2011-2012 рр.

Найменування статті	2011 рік		2012 рік		Темп зросту, %	Відхилення тис.грн.	Відхилення питомої ваги, %
	тис. грн.	Питома вага, %	тис. грн.	Питома вага, %			
Грошові кошти та їх еквіваленти	19725932	17,389	18737301	12,912	-5,012	-988631	-4,477
Торгові цінні папери	84401	0,074	122841	0,085	45,545	38440	0,011
Кошти в інших банках	1317049	1,161	3616684	2,491	174,605	2299635	1,087
Кредити та заборгованість клієнтів	85385307	75,271	100792210	69,454	18,044	15406903	-5,817
Цінні папери в портфелі банку на продаж	83498	0,074	83638	0,058	0,168	140	-0,016
Цінні папери в портфелі банку до погашення	708257	0,624	72227	0,050	-89,802	-636030	-0,574
Інвестиції в асоційовані компанії	1025367	0,903	979744	0,674	-4,449	-45623	-0,229
Інвестиційна нерухомість	-	-	1507	0,001	-	1507	0,001
Дебіторська заборгованість щодо поточного податку на прибуток	188	0,001	188	0,001	-	0	-
Відстрочений податковий актив	2681	0,002	257	0,001	-90,414	-2424	-0,001
Основні засоби та нематеріальні активи	1801944	1,589	2018056	1,391	11,993	216112	-0,198
Інші фінансові активи	3102607	2,735	18475601	12,732	925,315	15372994	9,997
Інші активи	159457	0,141	177740	0,122	11,466	18283	-0,019
Довгострокові активи, призначені для продажу, та активи групи вибуття	40534	0,036	40479	0,028	-0,136	-55	-0,008
Усього активів	113437222	100	145118473	100	27,928	31681251	-

Джерело: складено автором за даними [7].

Обсяг активів ПАТ КБ «ПриватБанк» за 2012 рік зріс на 31681251 тис. грн., порівняно з 2011 роком, або на 27,93%, що свідчить про досить активне та фінансово стійке положення на ринку банківських послуг в Україні, особливо після світової фінансової кризи 2008 року, яка похитнула фінансове становище не одного українського банку.

Грошові кошти та їх еквіваленти мають тенденцію до зниження свого обсягу як в абсолютному вираженні так і в структурі зокрема. На кінець 2012 року їх обсяг становить 18737301 тис.грн у порівнянні з 2011 роком, що менше на 5% попереднього періоду. Зменшення обсягів грошових коштів в першу чергу пов'язане з урізанням банком лімітів залишків у касах.

Кредити та заборгованість клієнтів є найважливішою статтею балансу будь-якого банку, оскільки головна функція банківських установ – кредитування. У ПАТ КБ «ПриватБанк» можна відзначити поступове зниження частки кредитів у загальній структурі з року в рік. Проте не можна сказати, що положення банку на ринку пасивне. Відповідно до умов кризи змінюється політика банку, яку характеризує частка кредитно-інвестиційного портфеля в активах (вище 75% політика вважається ризикованою, 65% - 75% – активною) [1]. На кінець 2012 року частка кредитів зменшилася на 5,8% та становила 69,45% загального обсягу активів, що свідчить про перехід банку від ризикової політики до активної.

Якщо ж говорити про абсолютне значення кредитів та заборгованості клієнтів (кредити фізичним та юридичним особам), то тут спостерігається щорічна позитивна тенденція, обсяг кредитів з 2012 рік зріс на 15406903 тис. грн або на 18,1% й становив на кінець 2012 року 100792210 тис. грн. Найбільшу питому вагу активів займають кредити, що свідчить про активну політику банку, на другому місті найбільш ліквідні активи – грошові кошти їх частка на 2012 рік становить 12,9%. Скорочення окремих напрямків діяльності обумовлено наслідками економічної кризи та застосування НБУ обмежень щодо здійснення активних операцій [3].

Розглянемо конкретну структуру кредитів наданих юридичним та фізичним особам за період 2011 – 2012 років (таблиця 2).

За даними розрахунками бачимо, що загальний обсяг кредитів збільшився в 2012 році порівняно з 2011 на 15406903 тис. грн. В загальній структурі наданих кредитів найбільшу частку займають кредити юридичним особам, обсяг таких кредитів на 2012 рік становив 96 150 607 тис. грн., або 95,39%. Спостерігається рост споживчих кредитів фізичним особам на 3,86% в 2012 році. Кредити фізичним особам мають незначення в абсолютному виміру і складають на 2012 рік 0,55%. Теж саме можна сказати про іпотечне кредитування фізичних осіб та інше кредитування, які також зменшилися відповідно на 0,5%, 1,43%. Як видно з таблиці резерви під знецінення кредитів збільшився на 2,67%. Це свідчить про готовність банку до боротьби з кризою та страхування від неповернутих та проблемних кредитів.

Таблиця 2. Кредити та заборгованість клієнтів ПАТ КБ «ПриватБанк» за період 2011 – 2012 рр.

Найменування статті	2011 рік		2012 рік		Відхилення	
	тис. грн.	Питома вага, %	тис. грн.	Питома вага, %	тис. грн.	Питома вага, %
Кредити, що надані органам державної влади та місцевого самоврядування	5 000	0,01	-	-	5 000	-0,01
Кредити юридичним особам	81004078	94,87	96150607	95,39	15146529	0,52
Кредити фізичним особам-підприємцям	277 457	0,33	551082	0,55	273625	0,22
Іпотечні кредити фізичних осіб	2776548	3,25	2769353	2,75	-7195	-0,5
Споживчі кредити фізичним особам	8852317	10,37	14344896	14,23	5492579	3,86
Інші кредити фізичним особам	8939771	10,47	9106269	9,04	166498	-1,43
Резерв під знецінення кредитів	(1669864)	19,29	(22129997)	21,96	5660133	2,67
Усього кредитів за мінусом резервів	85385 307	100	100792210	100	15406903	-

Джерело: складено автором за даними [7].

Загалом у 2012 році спостерігається піднесення у сфері кредитування, так як на кінець року обсяг кредитів становив 100 792 210 тис. грн. Нині завдання реструктуризації кредитної заборгованості пов'язані із фінансовими труднощами позичальника. Це потребує внесення змін до умов фінансування, викликаних неможливістю позичальника виконувати умови кредитного договору щодо погашення відсотків (комісій) за кредитом та щодо основного боргу.

Якість кредитного портфеля українських банків свідчить про позитивну тенденцію зменшення простроченої кредитної заборгованості. За результатами 2011 року визначилося певне поліпшення стану кредитних вкладень банків: при зростанні обсягів кредитних вкладень на 104.5% (із 755 030 млн. грн. на 2011 р. до 827 596 млн. грн. на 2012 р.) прострочена заборгованість за кредитами скоротилася на 6.95% (із 84 851 млн. грн. до 80 359 млн. грн.). При постійному зростанні обсягів простроченої заборгованості за кредитами у кризові роки банки скорочували кредитні вкладення. Ситуація дещо поліпшилася, починаючи з 2010 року, коли банки активізували свою кредитну діяльність. За період із 2010 року до 2012 року їх кредитний портфель збільшився з 717 299 млн. грн. до 827 596 млн. грн. (або на 115.4%) [6]. Поліпшення стану кредитного портфелю помітна і в одному з крупніших банків – ПАО КБ «ПриватБанк».

Так, позитивними тенденціями є збільшення банківських активів, переважно за рахунок зростання кредитного портфеля, що сприяє економічному розвитку країни. Поступово зростають обсяги довгострокового кредитування, що свідчить про переорієнтацію банківських установ щодо здійснення короткотермінових і спекулятивних операцій для кредитування реального сектору економіки. Зростає кількість операцій у національній валюті, що підтверджує зміцнення її позиції [6].

Але є і чимало негативних тенденцій, які впливають на здійснення активних операцій комерційних банків. Негативну роль у діяльності банків відіграє високий рівень проблемних кредитів, незадовільний економічний стан позичальників, подеколи відсутність необхідної інформаційної бази про своїх клієнтів, нерозвиненість фондового ринку тощо. Отже, діяльності вітчизняних банків, стабілізація фінансового ринку значною мірою залежить від ефективності управління проблемними активами банків.

Процес управління проблемними активами можна представити як послідовність наступних етапів: моніторинг працюючих кредитів; раннє реагування менеджменту на виникнення проблемних ситуацій щодо повернення кредитів; аналіз варіантів та вибір стратегії роботи з проблемними активами; відновлення функціонування проблемних кредитів; стягнення заборгованості за проблемними кредитами [3].

Висновки. В даний час важним є питання оздоровлення банківської системи України – робота з проблемними активами банку, а також вибір методу управління ними. Актуальним питанням є державна підтримка банківської системи України шляхом створення санаційного банку або так званого банку «поганих активів» на базі вже існуючого національного банку. Потребує розробки правове забезпечення реалізації механізму фінансування викупу проблемних активів через державні аукціони щодо викупу майна, що перебуває в заставі.

Джерела та література:

1. Закон України «Про банки та банківську діяльність» № 2121-III від 07.12.2000 [Електронний ресурс]: за станом на 16.10.2012 / Верховна Рада України – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2121-14>
2. Аналіз банківської діяльності : Підручник / [А. М. Герасимович, М. Д. Алексеєнко, І. М. Парасій-Вергуненко та ін.]; за ред. А.М.Герасимовича. – К. : КНЕУ, 2004. – 599 с.
3. Дзюблюк, О. В. Сек'ютиризація активів як інструмент управління кредитним ризиком банку [Електронний ресурс] / О. В. Дзюблюк // Українська наука : минуле, сучасне, майбутнє. – 2005. – Вип. 10. – С. 15-23 – Режим доступу : http://library.tneu.edu.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=281:2011-10-24-07-19-42&catid=6:2011-06-23-10-33-45
4. Примостка Л. О. Фінансовий менеджмент у банку: Підручник / Л. О.Примостка. – [2-ге вид.]. – К. : КНЕУ, 2004. – 468 с.

5. Аналіз банків України: огляди, графіки, факти [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://bankografo.com/>
6. Національний банк України [Електронний ресурс] / Офіційний сайт// Режим доступу : <http://www.bank.gov.ua>
7. ПАО КБ «ПриватБанк» [Електронний ресурс] / Офіційний сайт// Режим доступу : <http://privatbank.ua/>

Джаббарова С.Р., Зубкова В.І.

УДК 658.14/.15:339.1

ВПЛИВ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ НА ФОРМУВАННЯ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ ТОРГОВОГО ПІДПРИЄМСТВА

***Анотація.** У статті дано визначення поняттям «прибуток», «фінансові результати підприємства», «власний капітал». Розглянуто динаміку структури капіталу підприємств України за останні роки. Проведено аналіз власного капіталу торговельного підприємства. Зроблена оцінка впливу факторів на власний капітал торговельного підприємства з допомогою трьохфакторної моделі Du Pont. Представлені основні напрями підвищення прибутковості підприємств, а також заходи щодо поліпшення ефективності використання власного капіталу підприємств.*

***Ключові слова:** прибуток, збиток, фінансові результати, нерозподілений прибуток, чистий прибуток, власний капітал.*

***Аннотация.** В статье дано определение понятиям «прибыль», «финансовые результаты предприятия», «собственный капитал». Рассмотрена динамика структуры капитала предприятий Украины за последние года. Проведен анализ собственного капитала торгового предприятия. Произведена оценка влияния факторов на собственный капитал торгового предприятия с помощью трехфакторной модели Du Pont. Представлены основные направления повышения прибыльности предприятий, а также меры по улучшению эффективности использования собственного капитала предприятий.*

***Ключевые слова:** прибыль, убыток, финансовые результаты, нераспределенная прибыль, чистая прибыль, собственный капитал.*

***Summary.** The article provides definitions of such notions as "profit", "financial results of enterprise", "equity". Dynamics of capital pattern of Ukrainian enterprises by the main types of economic activities of late years has been reviewed, which made it possible to estimate the share of equity of enterprises in aggregate of branches of national economy of Ukraine, results have been analyzed and problems have been detected. The analysis of commercial establishment equity has been performed and dependence of equity amount on business of enterprise has been substantiated. The results of equity dynamics have been supplemented by the estimate of impact of factors on the equity profitability by the instrumentality of a three-factor model Du Pont in the last two years. The factors which detect effectiveness of enterprise running have been elicited. Their degree of impact on equity has been estimated and tendencies in their changes and importance have been analyzed. The article suggests the main methods to raise the profitability of enterprises own financial resources. The main ways to raise the profitability of a commercial establishment have been performed, as well as the measures to improve the profitability of using and distribution of the equity of the enterprise.*

***Keywords:** profits, losses, equity, income, retained earnings and net income.*

Постановка проблеми. Основою економічного розвитку та стабільності підприємства є його стійкий фінансовий стан, який залежить від співвідношення власних та залучених засобів. З них власний капітал є основою самостійності і незалежності підприємства. А так як більшість торговельних підприємств збиткові, то це негативно впливає на суму власного капіталу, та відповідно на фінансовий стан підприємств.

Аналіз останніх досліджень. Дослідження сутності категорій «прибуток» та «фінансові результати» набуло широких масштабів. Проблему прибутку досліджували представники класичної школи, зокрема А. Сміт, Д. Рікардо, В. Петті, К. Маркс та інші. Цьому питанню і нині присвячується багато праць вітчизняних науковців і практиків: І. О. Бланк, С. В. Мочерний, І.М Бойчук, Т. В. Савицька, А. С. Філімоненков, А. М. Поддєрьогін.

Метою даної статті є дослідження та обґрунтування впливу фінансових результатів на формування власного капіталу підприємства.

Постановка завдань. Для реалізації поставленої мети, необхідно вирішити такі завдання:

- Провести аналіз структури капіталу підприємств України за основними видами економічної діяльності;
- На прикладі торгового підприємства розрахувати вплив факторів на власний капітал підприємства за допомогою трьох факторної моделі Du Pont;
- Виявити проблеми та пріоритетні напрями підвищення рентабельності власного капіталу і прибутковості підприємства.

Виклад основного матеріалу. Прибуток є найважливішим показником фінансових результатів. Ріст прибутку становить фінансову базу для самофінансування, розширення, відтворення, рішення проблем, соціальних та матеріальних потреб трудових колективів. За рахунок прибутку виконується частина зобов'язань підприємства перед бюджетом, банками та іншими підприємствами та організаціями.

Згідно з П(С)БО 3 "Звіт про фінансові результати" прибуток – це сума, на яку доходи перевищують пов'язані з ними витрати. [1]

Отриманий підприємством прибуток може бути використаний для задоволення різноманітних потреб. По – перше, він спрямовується на формування фінансових ресурсів держави, фінансування бюджетних витрат. Це досягається вилученням у підприємств частини прибутку в державний бюджет. По – друге,